

Rok 1927

Kurz občanské nauky

Po celý leden pořádala místní osvětová komise kurz občanské nauky – výchovy pro ženy za podpory ministerstva školství. Přednášeli 3x týdně po 1hod místní učitelé a lékaři. Kurz navštěvovalo 70 posluchaček a konán v zasedací síni obecní.

Šibřinky

15. ledna šibřinky Sokola „V říši pohádek“ s nádhernou půlnoční scénou „Královna loutek“

Oheň

7. února v 7^{hod} večer vyhořely krmíky v novém Dvoře. Uhořeli 3 vepři.

Soc. demokrati

20. března obnovena místní organizace strany sociálně demokratické. Když roku 1920 vznikl rozkol ve straně sociálně demokratické, přešli všichni zdejší straníci do tehdy nově založené strany komunistické. Dnes, po 7 letech, znovu se hlásí k životu stará organizace, která u nás od let 90tých minulého století měla dobrou půdu.

Týdenní trhy

2. května poprvé odbýval se týdenní trh na selata a kůzlata. Dle úředního povolení konají se každý pondělek.

Masaryk

7. května, v den znovuzvolení T.G. Masaryka prezidentem naší republiky, sešlo se obecní zastupitelstvo ku slavnostní schůzi, z níž zaslán pozdravný telegram nově zvolenému prezidentu. Také Sokol poslal telegraficky blahopřání. Celý průběh volby v Národním shromáždění sledovali u nás v radiových stanicích.

veřejné cvičení Sokola 22.5.1927

Oheň

29. května o 9hod večer vznikl oheň v domku V. Ospalíkové č. 221. Větrem přenesen i na sousední dům č. 217 Františka Křepelky, který také vyhořel.

Elektrizace

1. června v sezení obecního zastupitelstva s finanční komisí uzavřena a podepsána smlouva o elektrizaci Morkovic se středomoravskou elektrárnou v Přerově, již zastupoval ing. Jarolímek. Pro osvětlení ulic a náměstí stanoveno 30 lamp. Hned druhého dne dostavili se zástupcové elektrotechnických firem a uzavřeli smlouvy s jednotlivci na elektr. instalaci domácností.

Divadlo

5. června v předvečer hasičské slavnosti sehrály sdružené divadelní odbory místní v Sokolovně historické Kolárovo drama „Pražský žid“.

Hasičská slavnost

6. června konána slavnost 40. výročí trvání sboru dobrovolných hasičů v Morkovicích. Dopoledne v Sokolovni na slavnostní valné hromadě podal jednatel sboru Fr. Suchomel dějiny sboru za 40. let. K historii sboru s osobními vzpomínkami promluvil bývalý dlouholetý funkcionář sboru a dnes místostarosta zemské jednoty hasičské Fr. Hrab z Chropyně. Odpoledne konalo se veřejné cvičení na Masarykově náměstí a zahradní slavnost v Sokolovně.

Oheň

21. června ráno v 6hod u Václava Švagery a Valent. Pěnička v Havlíčkově třídě (č. 269 a č. 283).

M. Adamčíková

26. června rozloučila se škola se sl. Martinou Adamíčkovou, učitelkou domácích nauk, jež odešla na odpočinek do Kroměříže. Pobyla zde 16 roků a po celou tu dobu účastnila se velmi činně všeho kulturního ruchu místního.

26. června rozloučila se škola se sl. Martinou Adamíčkovou, učitelkou domácích nauk, jež odešla na odpočinek do Kroměříže. Pobyla zde 16 roků a po celou tu dobu účastnila se velmi činně všeho kulturního ruchu místního.

Výstava

3. – 6. července výstava cechovních památek místních v sále Katolického domu spolu s oslavou 25ti letého trvání „Společenstva živností“ v Morkovicích.

Husův den

6. července na táboru lidu řečnil o Husovi JUDr. Ilon z Vyškova.

7. srpna sehrál Sokol v sokolské zahradě národní pověst slezskou „Ondráš, pán Lysé hory“

14. – 15. srpna IV. výstava drůbeže hrabavé, vodní, holubů a králíků v zahradě Hospodářského družstva.

Nový autobus

28. srpna začal jezdit na lince Morkovice-Kroměříž nový autobus Rábkův.

Silnice

V srpnu postavena silnice v ul. Školní (Na Cimburku).

Oheň

23. září vyhořel v Legionářské ulici č. 91 dům Jana Urbana.

25. září večer shořel na „Novém světě“ dům č. 197 Malého a č. 128 Mišurcův.

♣ Karel Holub

27. září měl pohřeb na hřbitově v Litenčicích bývalý starosta morkovský Karel Holub. Náležel k nejprobudilejším občanům naší obce v dobách, kdy vše tonulo v temnotě a proto mu věnuji zde delší vzpomínku.

Karel Holub narodil se 22. září 1846 v Morkovicích. Vychodil místní školu obecnou, studoval pak na piaristickém gymnáziu v Kroměříži. Tu od roku 1863 – jsa již v septimě – musel se odebrat domů, aby spravoval rodný statek, když jeho sourozenci vymřeli. Není proto divu, že stal se – jsa vzdělaným a neodvislým hospodářem – hlavou morkovské omladiny. Zahrada u Holubů na čís. 43 stává se prvním kulturním střediskem u nás. Tu schází se omladina, deklamuje básně, čte „Včelu“ a Mor. Orlici“, které Holub odebíral.

V roce 1870 vystupuje tato pokroková skupina Holubova na veřejnost, když za velké účasti obecního zastupitelstva vzpomíná okázale 250. výročí bitvy bělohorské. Holub stává se tehdy i zakladatelem prvního ochotnického divadla a po několik prvních let i jeho ředitelem. Roku 1871 založen hlavně jeho přičiněním Sokol a uctěna poprvé veřejně památka M. J. Husi vyvěšením černého praporu na spolkové místnosti sokolské. Holub měl tenkrát také přednášku o mučedníku Kostnickém.

Zvolen r. 1880 – 86 starostou obce šel Holub dále nesmlouvavě za svým cílem, který spatřoval v pokroku a osvětě. Brojil marně proti alkoholismu, který tak bujel ve správě obce, postavil obci školu, tzv. Budovu, na níž musel doplatit ze svého několik tisíc korun, protože nepostaral se o schválení úvěru obecním výborem a tento pak, když budova stála, nechtěl přiznat jí dodatečného schválení. A přece byla to budova pro Morkovice nezbytná a sloužila pro všechny obecní potřeby až do doby poválečné. Následkem toho bylo zatížení rodného statku. Holub konečně musel tento v roce 1889 prodati, bydlel nějaký čas v Kroměříži a nakonec koupil si menší usedlost v Nítkovicích, kde hospodařil do své smrti. Do řady jeho nepřátel postavila se také místní církevní vrchnost, jež mu hrozila exkomunikací. Na Holuba dobře se vztahují slova Antala Staška, který ve svých Vzpomínkách praví: „Vrcholem tragédie je osud lidí, kteří předbíhajíce svému času i prostředí, trčí myšlenkami i činy vysoko vzhůru nad střechy vůkolních sousedních činžáků. Do těch bije hrom.“

23. září odešel K. Holub z Nítkovic do Lhoty, navštívit svou schovanku. Nedošel však a nalezen mrtev v lese u Trojáku. Pohřbu v Litenčicích zúčastnil se korporativně Sokol a nad hrobem promluvil starosta Sokola Frant. Horák.

Elektrické světlo

4. října začalo poprvé svítit elektrické světlo na ulicích (25 lamp) a v hostincích. V domácnostech zaváděno postupně během října.

Obecní volby

16. října obecní volby. Z 1325 voličů dostavilo se k volbě 1230. Odevzdali 1217 platných hlasů. Jednotlivě dostali:

strana práce (Stránský, Lidové Noviny)	90 hl.	= 2 mand.
živnostníci	192 hl.	= 5 mand.
Agráři	161 hl.	= 4 mand.
Lidovci (Katolíci)	283 hl.	= 7 mand.
Sociální demokrati	107 hl.	= 2 mand.
Komunisté	311 hl.	= 8 mand.
Občanská strana	73 hl.	= 2 mand.

Biřmování čl. církve

23. října provedl biřmování v církvi čl. biskup dr. Rostislav Stejskal z Olomouce.

Volba starosty

8. listopadu volba starosty. Lidová strana (Katolické) uplatnila nárok na II. náměstka a zvolila Frant. Blešu ml., košíkářského mistra. Pak skupina ze živnostníků, komunistů a sociálních demokratů (5+8+2) zvolila starostu živnostníka Viléma Pátíka ml. a I. náměstka Martina Pěňčíka. Dosavadní starosta Ant. Horák (Agrár.) dostal 6 hlasů. Dva lístky byly prázdné. V obecní radě mají komunisté 3 členy, lidovci 2 členy, živnostníci 2 členy, republikáni (agrár.) 1 člena, strana občanská 1 čl., národní strana práce 1 člena.

Oheň

22. listopadu vyhořel dům Filom. Urbanové č. 422 v ul. P. Antonína Přecechtěla.

Pošta

1. prosince zavedena expedice listovní pošty večerním vlakem do Nezamyslic. Uzávěrka v 16hod . Odchází tudíž pošta 3x denně: ráno vlakem, v 1hod odpoledne autobusem do Kroměříže a v 16hod vlakem.

Mráz

21. prosince největší mráz tohoto roku ... -21°C.

Divadlo

26. prosince provedena v Sokolovně Fořtova opereta „Tuláci“.

Psací stroj

V prosinci zakoupen pro obecní kancelář psací stroj.

Koupě stavebních pozemků

Téhož měsíce koupila obec od velkostatkáře Fil. Kinského stavební plochu při nové slížanské silnici ve výměře 4ha 6m² a 3 Kč za 1m². Pro rozprodej plochy jednotlivcům stanoveny tyto podmínky: 1) 1m² prodává se za 4 Kč; 2) stavební čára 4 m od silnice; 3) každý musí odkoupiti celou plochu v hloubce 110 m; 4) maximální fronta domku 11 m; 5) do 2 let nutno stavěti; 6) přihlášky se přijímají jen od těch, kdo domku nemají; 7) místo přidělené rozhodne se losem. Do 15/XII přihlásilo se 30 žadatelů.

Subvence na elektrizaci

Ministerstvo zemědělství poslalo obci 30 000 Kč jako část subvence na elektrizaci. Zbytek – 42 000 Kč – bude dán obci po kolaudaci.

Košikářství

Byl lepší než minulá léta. Začátek roku nebyl sice valný, ale letní měsíce přinesly plné zaměstnání. které v říjnu a listopadu vyvrcholilo výrobou dětského proutěného nábytku. Příčinou vzestupu výroby byl větší odbyt doma v republice. Do ciziny se vyvážely prádlové koše jako v letech minulých. Přibylo jen vývozu do Rakouska a Dánska (více vagonů košů na margarín). Vývoz proutěného nábytku spíše klesl. neboť dopravné jest velmi značné. Ve Spojených státech amerických byla velká konkurence mezi výrobky našimi a polskými, které byly lacinější. Vítězili jsme jen jakostí. Konkurují nám tu také Belgičané, kteří mají nádskok v dopravném.

Za celý rok dovezeno do Morkovic 986 700 kg proutí. Jednou tolik doveze se ještě povozy z okolí. Dovezeno letos o 16 740 kg více než loni. Vyvezeno celkem 805 410 kg různého zboží.

Nové domy

čís. 434	Mišurec Josef	čís. 440	Ptáček Jakub
čís. 435	Brablík František	čís. 441	Kučírek Jan
čís. 436	Mišurec František	čís. 442	Lukáš Vilém
čís. 437	Kubáček Petr	čís. 443	Vysloužil Josef
čís. 438	Král Alois	čís. 444	Derka František
čís. 439	Valenčík Stanislav	čís. 445	Vysloužil Ignác

Nové podniky

Noví řemeslníci a podniky:

V květnu zařídil si osobní autodopravu Emil Krč. V červenci pořídil si Fr. Brablík k autobusu a nákladnímu autu ještě auto osobní. V srpnu otevřena prodejna Baťova.

Přirážky

Obecní přirážky 1927: 820%, na dani domovní 214%.

Obecní dluh k r. 1927: 1 541 000 Kč

Spořitelna

Filiálka spořitelny města Kroměříže v Morkovicích vykazuje za rok 1927:

vkladů ... 885 988 Kč,

půjček: ... 1 157 897 Kč.

Úmrtí

Počet úmrtí 1927: ... 25.

Sňatky, porody

	Počet porodů	sňatků
Římsko-katol.:	41	14
Československých:	11	4
Bez vyznání:	3	1
Celkem	55	19

Klimatická
pozorování

	Srážky mm	Jasný dny	Zamračeno	Ranní teplota	Polední teplota	Večerní teplota	Průměr
Leden	61,8	7	24	31. -8,1	27. -2,1	27. -3,4	+1,98
Únor	11,0	13	15	21. -15,2	21. -2,4	19. -8,6	-0,68
Březen	72,5	11	20	11. -4,2	13. +5,6	13. +2,1	+7,24
Duben	55,1	8	22	17. -2,2	16. +6,8	16. +5,8	+10,03
Květen	40,6	16	15	15. -1,1		24. +5,1	+14,18
Červen	55,3	19	11	3. 23,4		15. +28,4	+21,70
Červenec	109,8	13	18	7. 23,2		8. +28,0	+21,94
Srpen	23,5	16	15	4. 23,1		4. +24,0	+19,02
Září	79,9	14	16	2. 17,0		1. +17,6	+16,07
Říjen	20,5	15	16	7. -1,1		8. +4,0	+8,19
Listopad	60,7	8	22	15. -7,1		20. -5,5	+3,14
Prosinec	13,5	9	22	21. -28,2		21. -22,2	-4,54
	604,2	149	216				+9,86

Nejsilnější srážka 30.VII. ... 94 mm.

Úroda a trh

V týdenních trzích prodalo se za rok 1927 (od května):

selat	1412 kusů (průměrná cena 450 Kč/pár)	králíci	2
kozlat	4	housat	102
husí	127	kačeny	186
kachen	69	morek	7
slepíc	44	holubů	12